

edini vseevropski politični forum, ki skuša doseči široko soglasje o prihodnosti visokega šolstva v Evropi.

Osrednji analitični pristop raziskave se naslanja na konceptualni aparat diskurzivnega institucionalizma (Schmidt, 2008; Schmidt, 2010) – eno od vej novih institucionalizmov. Diskurzivni institucionalizem poudarja ključne vsebine idej, ki se prenašajo in izmenjajo z diskurzom. Za razliko od drugih analiz diskurza in novih institucionalizmov, ki so statični in postavljajo v ospredje strukturo, posveča diskurzivni institucionalizem več pozornosti akterjem. Delovanje akterjev ni povsem vezano na dane (zunanje) strukture, torej ni zgolj racionalno preračunljivo, zgodovinsko determinirano ali skladno z normami, temveč sledi logiki komunikacije. Institucije so namreč konceptualizirane kot simultano dvoje: a) fiksni in vnaprej dani kontekst, v katerem akterji mislijo, govorijo, delujejo in b) odvisne od akterjev, torej rezultat misli, besed in delovanja akterjev. Zato je diskurzivni institucionalizem primeren za razlago nenadnih sprememb v prevladujočih idejah, ki nikakor niso statične.

Akterji delujejo kot del strukture z notranjimi dispozicijami, družbenim ozadjem, identiteto in oblikujejo in vzdržujejo institucije. Hkrati pa so tudi čuteči akterji, ki se s svojimi diskurzivnimi sposobnostmi in z logiko komunikacije (mimo spon obstoječega institucionalnega reda) konstruirajo, izražajo, legitimirajo, koordinirajo ideje ter ohranjajo ali spreminjajo institucije.

Diskurzivni institucionalizem loči dva tipa idej: 1) kognitivne ideje, utemeljene z logiko potrebe oz. nujnosti, ki se pojavljajo, ko akterji opredelijo realnost in iščejo rešitve (politike) za prepoznane probleme, in 2) normativne ideje, utemeljene z logiko primernosti oz. skladnosti z vrednotami, ki so značilne v okoliščinah, ko akterji poskušajo uskladiti politike s prevladujočim normativnim okvirjem. Pomembne so tudi različne ravni idej. Glede na doseg in splošnost lahko ideje razdelimo na tri ravni: ideje politik (*policy level*), programske ideje in filozofske ideje.

Diskurz je v funkciji prenašanja, predstavljanja, artikulacije in izmenjevanja idej med posameznimi akterji. V procesu konstrukcije politik se med posamezniki in skupinami generira »koordinativni diskurz«. Akterji so torej vključeni v proces koordiniranja sporazuma o idejah in z njimi povezanih odločitvah. Navadno gre za pogajanja, prepričevanja, trgovanja med akterji kot so skupine strokovnjakov, organi izvršilne oblasti, pogajanja odločevalcev in drugih akterjev na poziciji moči. S »komunikativnim diskurzom« pa akterji predstavijo, se posvetujejo in legitimirajo politične ideje splošni publiki. Komunikativni diskurz navadno poteka od zgoraj navzdol, zlasti ko ga tvorijo politične elite, mnenj-